

14. feb. 2019

5G udrulningen er i strid med Århuskonventionen og Forsigtighedsprincippet

Beslutningen om udrulning af 5G i Danmark og i Norden blev vedtaget på Nordisk ministermøde d. 23. maj 2018. De nordiske statsministre udtalte dengang, at Norden skal være en del af verdenseliten, når 5G udvikles og implementeres. En måned senere modtog Statsminister Lars Løkke Rasmussen og de øvrige nordiske statsministre en appel om at stoppe udrulningen af 5G. Appellen er vedhæftet i denne henvendelse og kan ligeledes læses her:

www.5gappeal.eu/wp-content/uploads/2018/06/nordic_5g_june27_2018.pdf

Bag 5G appellen står over 200 forskere¹ fra mere end 40 lande, herunder en lang række højt estimerede forskere. Ligeledes eksisterer en anden verdensomspændende 5G appel, som har fokus på at stoppe 5G både på landjorden og fra rummet². Bag denne appel er igen hundredvis af forskere og igen en lang række højt estimerede forskere. Denne verdensappel er tillige underskrevet af over 40.000 borgere, som ønsker stop for 5G udrulningen.

Baggrunden for den brede bekymring er, at 5G teknologien massivt vil øge den ufrivillige eksponering med radiofrekvent stråling, og dermed udgøre en overhængende trussel mod både miljøet og mod menneskehedens sundhed, idet radiofrekvent stråling er påvist skadelig for mennesker, insekter, fugle og andre dyr, samt planter.

Radiofrekvent elektromagnetisk stråling, som anvendes i trådløs teknologi, er klassificeret som en miljøgift (skadelig for levende organismer) af både **Europarådets Resolution 1815**³ fra 2011 og af **Det Europæiske Miljøagentur**⁴, som påpegede, at forsigtighedsprincippet bør implementeres i forhold til udbredelsen af den trådløse teknologi. Senest har EU Kommissionens organ for nye miljøtrusler, **Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks** (SCHEER, 2018), udpeget 5G som en af 13 nye miljøtrusler⁵, og rapporten giver 5G den højeste prioritet for risikoafklaring ud af tre mulige trin.

Ligeledes har et internationalt panel af miljøforskere i 2018 medregnet skader på miljøet fra radiofrekvent elektromagnetisk stråling i sin årlige liste over de 15 vigtigste miljøproblemer i verden⁶.

¹ www.5gappeal.eu/

² www.5gspaceappeal.org/the-appeal/

³ <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17994>

⁴ www.eea.europa.eu/publications/late-lessons-2

⁵ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/scientific_committees/scheer/docs/scheer_s_002.pdf

⁶ [www.cell.com/trends/ecology-evolution/fulltext/S0169-5347\(17\)30289-6#secsect0010](http://www.cell.com/trends/ecology-evolution/fulltext/S0169-5347(17)30289-6#secsect0010)

Panelet finansieres af Det Britiske Forskningsråd for Miljømæssige Anliggender og Royal Society for Beskyttelse af Fugle.

Udrulningen af 5G er således defineret som en miljøtrussel, og med de to 5G appeller redegøres for, at udrulningen af 5G har potentielt katastrofale konsekvenser for miljø og for sundhed. Konsekvenserne for miljø og human sundhed bør derfor udredes, før der træffes beslutning om udrulning af 5G.

I henhold til **Århuskonventionen** (gennemført i EU ved forordning (EF) nr. 1367/2006, og implementeret i dansk lovgivning) skal der være mulighed for offentlig deltagelse i beslutningsprocesser indenfor miljøområdet [Artikel 1, stk. 1. i EU-forordningen]. Imidlertid er udbredelsen af 5G vedtaget uden nogen form for offentlig debat vedr. konsekvenser for miljøet, ingen høringer eller anden mulighed for indsigelser fra miljøorganisationer eller andre borgere.

Århuskonventionen, The UNECE Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, er en international aftale om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser og adgang til klage samt domstolsprøvelse på miljøområdet. Konventionen blev underskrevet på den fjerde paneuropæiske miljøministerkonference i Århus 25.6.1998 og trådte – efter at den var ratificeret af 16 lande – i kraft 20.10.2001. Konventionen har 47 medlemslande (maj 2016), heraf langt de fleste EU-lande samt en række central- og østeuropæiske lande. EU har tillige tiltrådt konventionen. Konventionen indeholder detaljerede regler om de rettigheder på miljøområdet, som borgerne har i forhold til de offentlige myndigheder i den paneuropæiske region, der omfatter mere end 50 lande. Konventionen udmærker sig bl.a. ved, at den i modsætning til alle andre miljøkonventioner har en særlig uafhængig komité, som ikke blot landene, men også borgere og NGO'er kan klage til, hvis landene ikke overholder deres forpligtelser efter konventionen. <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/index.htm>

I Århuskonventionen står videre: *"I tilfælde af en overhængende trussel mod menneskers sundhed, liv eller miljøet, uanset om den skyldes menneskelige aktiviteter eller naturlige årsager, samarbejder fællesskabsinstitutioner og -organer på anmodning af offentlige myndigheder som omhandlet i direktiv 2003/4/EF med og bistår disse offentlige myndigheder, så de straks og uden ophold til den del af offentligheden, der kan blive berørt af truslen, kan udsende alle miljøoplysninger, der kan sætte den i stand til at træffe forholdsregler, der kan forebygge eller begrænse følgerne af truslen, såfremt disse oplysninger er i fællesskabsinstitutionernes eller -organernes og/eller de pågældende offentlige myndigheders besiddelse eller opbevares for dem."*

Udrulningen af 5G er en overhængende trussel både mod menneskers sundhed og miljøet, og indebærer en risiko for uddøen af en lang række insekter og fugle, samt kollaps af vigtige basale økosystemer på Jorden, som på sigt kan have uoverskuelige og vidtrækkende konsekvenser, også for menneskehedens overlevelse. Forsigtighedsprincippet anvendes, hvor der er uafklaret risiko for alvorlige konsekvenser for

miljøet, hvis der ikke gribes ind. Beslutningen om udrulning er således i strid med både Århuskonventionen og Europa Kommissionens's Precautionary Principle / Forsigtighedsprincippet.⁷

På baggrund af gældende lovgivning må 5G licens-auktionen samt udrulningen af 5G teknologien standses straks indtil:

- 1) Konsekvenserne for miljøet af en sådan udrulning er klarlagt ud fra den videnskabelige evidens, og alle miljøoplysninger er offentliggjort.**
- 2) Udrulningen af 5G har været genstand for en offentlig debat, med udgangspunkt i de identificerede konsekvenser for miljøet.**

Myndighederne i EU har hidtil på sundhedsområdet henholdt sig til grænseværdier fastsat af en privat organisation ICNIRP. Disse grænseværdier er baseret på teorien om, at radiofrekvent stråling kun kan skade ved at forårsage opvarmning af væv (såkaldt termiske effekter). Grænseværdierne sikrer kun mod opvarmning ved 6 minutters eksponering. Imidlertid har verdens største dyreforsøg, udført af The National Toxicology Program, påvist, at stråling UNDER de termiske niveauer (under grænseværdierne), forårsager en række sygdomme hos forsøgsdyrene. **Det er således med absolut sikkerhed påvist, at de gældende grænseværdier er irrelevante⁸**, idet de bygger på en falsk hypotese om, at der kun kan opstå skader ved opvarmning. NTP-studiet underbygger dermed resultaterne af hundredvis af tidligere studier, der har påvist skader ved niveauer langt under ICNIRP-grænseværdierne.

Der eksisterer ingen gældende grænseværdier, der beskytter miljøet mod skadelige effekter af radiofrekvent stråling.

Uddybende information og referencer fremgår af de vedhæftede bilag.

Med venlig hilsen,

David Wedege, Journalist og presserådgiver i EHS Foreningen

Vibeke Frøkjær Jensen, Cand. med. vet., Ph.D, forsker og videnskabelig rådgiver, Rådet for Helbredssikker Telekommunikation

Thomas Graversen, Cand. Polyt. Elektronik Ingeniør med speciale i digital signalbehandling, Rådet for Helbredssikker Telekommunikation.

Henrik Eiriksson, It-specialist og researcher, Rådet for Helbredssikker Telekommunikation. tlf. 36 17 34 04

Pernille Schriver, Cand. Scient. Biolog og miljøvejleder, formidlingskoordinator i EHS Foreningen. tlf. 64 67 01 06 schriver.ehs@gmail.com

⁷http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/precautionary_principle_decision_making_under_uncertainty_FB18_en.pdf

⁸ www.emfcall.org